

Pär Granstedt: Allmänpolitisk debatt 1991

Talare

Pär Granstedt
Riksdagsledamot

Datum

17 oktober 1991

Plats

Riksdagen, Stockholm

Omständigheter

Under 90-talets första hälft börjar Sovjetunionen sakta men säkert nedmonteras. Länder i Baltikum får sin självständighet och dagen innan denna allmänpolitiska debatt håller Armenien för första gången ett val efter sin självständighet. I denna allmänpolitiska debatt diskuteras Sovjetunionens upplösande, men även vilken biståndspolitik som Sverige ska föra framöver för bland annat de länder som får sin självständighet. Även den Europeiska Gemenskapen (EG, numera EU) diskuteras och ett svenskt inträde debatteras.

Samtliga partier bifaller i bistandsfrågan att en ökning har varit eller är på sin plats, Ny Demokrati motsätter sig ökat bistånd från Sverige.

- 1 Fru talman! Jag vill gärna passa på att gratulera fru talmannen till det nya uppdraget, eftersom detta är mitt första besök i talarstolen nu i höst.

- 5 Det kan naturligtvis inte råda något tvivel om att det viktigaste utrikespolitiska projektet för Sverige under det närmaste åren är vårt inträde i Europeiska gemenskapen. Det kommer att uppta mycket av vårt engagemang och vårt intresse under de närmaste åren. Det sker mot bakgrund av dramatiska förändringar i den säkerhetspolitiska situationen i världen i dess helhet och i Europa i synnerhet. Men samtidigt sker det i skuggan av nya konflikter som
10 växer fram, inte minst i vår egen världsdel.

Enligt centerens uppfattning är det viktigt att Sverige för en aktiv Europapolitik. Och vi ser att ett svenskt medlemskap i EG kan vara ett viktigt instrument för en sådan aktiv Europapolitik.

- 15 Motiven för detta är starka. Vi ser att mer och mer av de problem som det enligt vår uppfattning är angeläget att finna lösningar på kräver internationella lösningar. Det gäller inte minst miljöfrågorna. Att komma till rätta med luftföroreningarna, att rädda Östersjön och Västerhavet från föroreningsdöden
20 - det är sådana frågor som inte Sverige kan lösa ensamt utan som vi måste lösa i samarbete med andra länder. Och det krävs beslutskraftiga organ för att få resultat.

Vi har ett ekonomiskt liv som är alltmer internationaliserat. Om vi vill säkra

arbete åt alla och goda arbetsvillkor, så kräver det också internationellt samarbete och internationella lösningar. Vi vill ha ett internationellt samarbete, en samverkan med våra grannar, på sådana områden som forskning, utbildning, kultur och så vidare.

30

Allt detta talar för ett starkt engagemang från Sverige sida, och det ligger bakom vårt beslut att ställa upp för en svensk ansökan om medlemskap i EG.

35

Samtidigt är det naturligtvis viktigt att vi är på det klara med att ett svenskt EG-medlemskap är ett mycket stort steg att ta. Det innebär att vi avstår från en inte liten del av vår traditionella självbestämmanderätt för att kunna vara med och påverka i ett större geografiskt sammanhang.

40

Konsekvenserna av detta kan vi inte i dag fullt ut överblicka. Det är också så att EG är stätt i ständig förändring. Vi vet inte exakt hur det EG kommer att se ut som vi skulle bli medlemmar i, kanske 1995. Därför är det viktigt och nödvändigt att vi utnyttjar den tid som vi har till vårt förfogande för att noggrant analysera för- och nackdelar med det svenska EG-medlemskapet och föra en intensiv debatt. Det är särskilt betydelsefullt att hela svenska

45

folket får vara med om att träffa det slutgiltiga avgörandet i en folkomröstning, och att alla inför den folkomröstningen haft möjlighet att sätta sig in i frågan och göra ett personligt ställningstagande. En sådan här fråga får inte avgöras över folkets huvuden. Alla måste vara delaktiga i avgörandet om Sveriges framtida relationer till EG.

50

Det är också viktigt att svensk Europapolitik inte bara är en Västeuropa-politik. Det är viktigt att inte järnridån ersätts av nya barriärer som skiljer Östeuropa från Västeuropa - barriärer av ekonomiskt slag. Europasamarbetet får inte stanna någonstans i Centraleuropa, utan det måste vara vår klara strävan att det

55

Sverige har naturligtvis ett särskilt ansvar att främja våra närmaste grannars utveckling. Det gäller de baltiska staterna, vilkas självständighet hör till det mest glädjande som hänt på mycket länge, och också andra regioner runt Östersjön, inte minst Polen. Vi måste vara beredda att gå in i ett nära samarbete med de

60

länderna och även visa en betydande generositet i vårt stöd till deras utveckling - ekonomiskt, ekologiskt och geografiskt.

- 65 Det är min bestämda uppfattning att de svenska insatserna, också i ekonomiska termer, när det gäller framför allt Baltikum och Polen måste få en helt annan omfattning än hittills. Detta ligger i högsta grad i vårt eget intresse. En stark ekonomisk utveckling i Östersjöregionen är en nyttig motvikt mot en alltför stark koncentration till centrala Västeuropa när det gäller ekonomisk aktivitet.
- 70 Det vi kan göra för en positiv utveckling av miljön i våra grannländer hör kanske också till det bästa vi kan göra för att främja miljön i vårt eget land. Och arbetet för att säkra demokratin i vårt nära grannskap är också ett arbete för att trygga en stabil utveckling i hela Nordeuropa.
- 75 Men, fru talman, den solidaritet som vi skall visa mot våra grannar i öster och söder, och över huvud taget vårt ökade intresse för Europafrågor, får inte visas på bekostnad av vårt engagemang för andra delar av världen. Att tro att Sverige kan ställa sig oengagerat, likgiltigt, inför vad som händer i Afrika, Asien och Latinamerika - det är naivt. Vi lever i en värld. Vi skall inte tro att vi kan skapa
- 80 en positiv utveckling i Europa enbart, om utvecklingen i resten av världen blir allt sämre. Vi är beroende av hela världens utveckling, och vi har all anledning att engagera oss i hela världens utveckling.

Det innebär att det är viktigt att vi fortsätter att föra en aktiv biståndspolitik.

- 85 Dessvärre har vi under senare år, under socialdemokratiskt styre, fått uppleva en utveckling där den svenska solidariteten urholkas, där Sverige på olika sätt har kringgått det av riksdagen fastlagda enprocentsmålet, där man använder pengar inom den ramen för bistånd till Östeuropa och insatser för flyktingmottagning. Det är glädjande att den nya regeringen i sin regeringsförklaring slagit fast att
- 90 enprocentsmålet skall återupprättas, och att en procent av vår bruttonationalinkomst skall gå till bistånd i tredje världen.

- Jag vill gärna säga, fru talman, att jag hoppas att det nu inte uppstår någon allians mellan Socialdemokraterna och Ny Demokrati för att förhindra den
- 95 utvecklingen, utan att Socialdemokraterna kommer att gå ifrån sin tidigare politik och stödja den nya regeringens politik på det här området. Jag tror att det vore önskvärt att Ny Demokrati får stå ensamt i den här kammaren i sin kallt cyniska vilja att skära ned svenskt bistånd till de fattigaste länderna i världen till hälften.

100

När man slår vakt om volymen på det svenska biståndet innebär det inte detsamma som att avstå från att debattera hur detta bistånd skall vara utformat.

105 Självfallet finns det på biståndsområdet liksom på alla andra politikområden
mycket att rätta till och mycket som kan göras bättre. Centern har under en lång
följd av år kritiserat stora delar av det svenska biståndet och föreslagit en
grundläggande översyn av biståndets inriktning. Men när vi debatterar
biståndets inriktning är det viktigt att vi gör det utifrån den klara målsättningen
att vår ambition att stödja den tredje världens utveckling skall vara obruten.

110

Ett starkt engagemang för europeiskt samarbete, både med Västeuropa och
Östeuropa, och en obruten solidaritet med tredje världens länder måste prägl
svensk utrikespolitik också under 90-talet.

115

Källa

<div>Hämtat från riksdagen.se (åtkomstdatum 1/10 2026) </div>

Taggar

Centerpartiet, Politiska tal

120

Relaterade

Hadar Cars: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

Gudrun Schyman: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

Pierre Schori: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

125

Margaretha af Ugglas: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

Ian Wachtmeister: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/par-granstedt-allmanpolitisk-debatt-1991>

130

135

140